

Sygn. akt III AUa 1250/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2013 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Irena Różańska-Dorosz
Sędziowie:	SSA Janina Cieślikowska SSA Ireneusz Lejczak (spr.)
Protokolant:	Dagmara Kiełtucka

po rozpoznaniu w dniu 22 października 2013 r. we Wrocławiu

sprawy ze skargi L. S.

o wznowienie postępowania o wypłatę wstrzymanej emerytury

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

na skutek apelacji L. S.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu

z dnia 5 czerwca 2013 r. sygn. akt IX U 116/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, iż zmienia wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 17 listopada 2011r. sygn. akt IX U 1966/11 i poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 29 września 2011 r. o tyle, że przyznaje wnioskodawcy L. S. prawo do wypłaty emerytury poczynając za okres od dnia 1 października 2011 r. do 30 listopada 2011r.

II. zawarty w skardze wniosek o odsetki przekazuje organowi rentowemu do rozpoznania

III. dalej idące postępowanie apelacyjne umarza.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 czerwca 2013 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu IX Wydział Ubezpieczeń Społecznych oddalił skargę L. S. o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 17 listopada 2011 r. w sprawie o sygn. akt IX U 1966/11.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy wydał w oparciu o następująco ustalony stan faktyczny:

Wyrokiem z dnia 17 listopada 2011 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu oddalił odwołanie wnioskodawcy od decyzji organu rentowego z dnia 29 września 2011 r. o wstrzymaniu z urzędu z dniem 1 października 2011 r. wypłaty emerytury.

Powyższa decyzja i wyrok były oparte na art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227) w związku z art. 6 ust.2 i art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726).

Decyzją organu rentowego z dnia 14 listopada 2011 r. od dnia 1 grudnia 2011 r. wznowiono wnioskodawcy wypłatę emerytury zaliczkowo przyznanej mu decyzją z dnia 26 listopada 2011 r. od dnia 1 grudnia 2010 r. Wypłatę tego zaliczkowego świadczenia zawieszono z powodu osiągnięcia przychodu ponad 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

Wznowienie wypłaty świadczenia miało podstawę w tym, że przy wniosku z dnia 1 grudnia 2011 r. wnioskodawca złożył świadectwo pracy, z którego wynikało, że pozostawał w zatrudnieniu w okresie od dnia 1 sierpnia 2004 r. do dnia 30 listopada 2011 r.

Przy tak poczynionych ustaleniach faktycznych Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie wnioskodawcy jest nieuzasadnione.

Sąd Okręgowy wskazał, że w świetle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego ograniczenie prawa do uzyskania świadczeń emerytalno – rentowych w sytuacji uzyskiwania innych dochodów, w tym jest co do zasady dopuszczalne. Przesłanka zawieszenia prawa do emerytury jest w pełni zależna od swobodnego wyboru dokonanego przez zainteresowanego. Ubezpieczony może zawsze doprowadzić do rozwiązania stosunku pracy, co umożliwi mu uzyskanie emerytury. Nadto podkreślił, że ochrona praw nabytych nie oznacza przy tym nienaruszalności tych praw i nie wyklucza stanowienia regulacji mniej korzystnych. Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie podkreślał, że odstąpienie od zasady ochrony praw nabytych jest dopuszczalne jeżeli przemawiają za tym inne zasady, normy lub wartości konstytucyjne.

Odnosząc się do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., na którym oparto skargę, stwierdził, że skutki tego wyroku polegają na utracie z dniem 22 listopada 2012 r. mocy przez art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w zakresie, w jakim przewiduje zastosowanie art. 103 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych do osób, które nabyły prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Oznacza to, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy nie ma zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od dnia 8 stycznia 2009 r. do dnia 31 grudnia 2010 r. Jednak dopiero z dniem 22 listopada 2012 r. utracił moc art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw. Wobec tego w okresie od dnia 1 października 2011 r. do dnia 30 listopada 2011 r. wnioskodawcy nie przysługiwało prawo do wypłaty świadczenia emerytalnego w związku z pozostawaniem w zatrudnieniu. Skarżona decyzja organu rentowego i wyrok objęty skargą o wznowienie postępowania w ocenie Sądu Okręgowego były zgodne z przepisami i tym samym uznał, że skarga wnioskodawcy jest bezpodstawną i w oparciu o art. 412 § 2 kpc podlegała oddaleniu.

Odnosząc się do żądania zasądzenia od Skarbu Państwa utraconego wynagrodzenia za pracę Sąd I instancji wskazał, że granice rozpoznania skargi wyznacza treść objętego skargą wyroku i poprzedzającej go decyzji. Wobec tego wznowienie postępowania dotyczyć może tylko stron wymienionych w wyroku i tylko przedmiotu rozstrzygnięcia. Skarb Państwa nie uczestniczył w procesie objętym skargą o wznowienie, a Skarb Państwa zgodnie z art. 40 § 1 kc nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania państwowych osób prawnych. Żądanie od Skarbu Państwa kwoty utraconego wynagrodzenia za pracę ma charakter odszkodowawczy i nie podlega rozpoznaniu w niniejszej sprawie.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości wnioskodawca, zarzucając mu błędne ustalenia dokonane na podstawie zebranego materiału dowodowego, niezrozumienie intencji skargi o wznowienie postępowania, braku statio fisi po stronie pozwanego, która wyczerpuje też znamiona nieważności postępowania.

Wskazując na powyższe wniosł o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie niewypłaconych mu emerytur za okres od października do listopada 2011 r. wraz z odsetkami od dnia 1 października 2011 r., ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania sprawy.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy jest zasadna.

W sprawie bezspornym jest, że wnioskodawca nabył prawo do emerytury od dnia 1 grudnia 2010 r. Poza sporem jest również, że od dnia 1 grudnia 2011 r. organ rentowy wznowił wypłatę emerytury wnioskodawcy.

Natomiast sporna kwestia sprowadzała się do ustalenia, czy wnioskodawcy przysługuje prawo do wypłaty zawieszzonego świadczenia emerytalnego od dnia 1 października 2011 r. do dnia 30 listopada 2011 r.

Sąd Okręgowy uznał, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. wywiera skutki wobec wnioskodawcy dopiero od dnia 22 listopada 2012 r., to jest z dniem ogłoszenia, wobec czego nie przysługuje mu prawo do wypłaty zawieszzonego świadczenia.

Sąd Apelacyjny nie podzielił stanowiska Sądu Okręgowego.

Należy podkreślić, że data wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego ma takie znaczenie, że powoduje zmianę obowiązującego do tej pory stanu prawnego przez wyeliminowanie z systemu prawnego przepisu niezgodnego z Konstytucją, przy czym istotne jest prawidłowe zrozumienie tego skutku. Mianowicie oceniany przez Trybunał Konstytucyjny przepis nie staje się niezgodny z Konstytucją od daty wejścia w życie wyroku Trybunału, lecz jest i był już niezgodny z ustawą zasadniczą w chwili wejścia w życie przepisu w brzmieniu nadanym mu przez ustawodawcę. Wyrok Trybunału Konstytucyjnego stanowi jedynie potwierdzenie niekonstytucyjności badanej regulacji od chwili jej wprowadzenia. Wobec tego niesłuszne są twierdzenia Sądu Okręgowego, iż powyższy wyrok Trybunału Konstytucyjnego wywiera skutki prawne dopiero od daty jego wejścia w życie, to jest od dnia 22 listopada 2012 r.

Z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. wydanego w sprawie sygn. akt II K 2/12 wynika, że art. 28. ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 roku Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 roku, w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Z kolei w uzasadnieniu Trybunał sprecyzował, że niekonstytucyjność tego przepisu nie znajduje zastosowanie do wszystkich emerytów, którzy nabyli prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 r., ale wyłącznie ***do tych emerytów, którzy uzyskali prawo do emerytury w okresie od dnia 8 stycznia 2009 r. do dnia 31 grudnia 2010 r.*** W tym okresie bowiem nie istniał wymóg uprzedniego rozwiązania stosunku pracy, jako warunek pobrania świadczenia. Trybunał Konstytucyjny podkreślił, że w stosunku do tych emerytów przepis art. 28 ustawy zmieniającej z dnia 16 grudnia 2010 r., jest przepisem niekonstytucyjnym, bowiem narusza on zasadę zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Przepis ten bowiem nakładał na osoby, które nabyły już prawo do świadczenia, skutecznie spełniając wówczas obowiązujące warunki (to jest: osiągnęli wiek emerytalny i wykazali się odpowiednim stażem ubezpieczeniowym), by po raz kolejny wykazały swoje prawo do pobrania emerytury, poprzez spełnienie dodatkowego warunku jakim jest rozwiązanie dotychczasowego stosunku pracy.

W świetle powyższych rozważań należy stwierdzić, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą, jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury, nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły

prawo do emerytury w okresie od dnia 8 stycznia 2009 r. do dnia 31 grudnia 2010 r. Natomiast przepis ten pozostaje nadal w systemie prawnym i znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury we wcześniejszym okresie oraz w momencie jego wejścia w życie i później to jest od dnia 1 stycznia 2011 r. Skoro więc wnioskodawca nabył prawo do emerytury w dniu 1 grudnia 2010 r., a więc w okresie wskazanym przez Trybunał Konstytucyjny w powyższym wyroku, to przepis art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, nie ma względem niego zastosowania i tym samym przysługuje mu prawo do wypłaty zawieszony emerytury za okres od października 2011 r. do listopada 2011 r.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 §1 kpc w punkcie I wyroku zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że zmienił wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 17 listopada 2011 r. i poprzedzając go decyzję organu rentowego z dnia 29 września 2011 r. o tyle, że przyznał wnioskodawcy prawo do wypłaty emerytury za okres od dnia 1 października 2011 r. do dnia 30 listopada 2011 r.

W kwestii natomiast żądania dotyczącego odsetek należało zauważyć, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznania sprawy sądowej wyznacza treść decyzji organu rentowego, od której wniesiono odwołanie i tylko w tym zakresie podlega ona kontroli sądu zarówno pod względem jej formalnej poprawności, jak i merytorycznej zasadności. Tymczasem niniejsza sprawa dotyczy decyzji organu rentowego, w której wstrzymano wnioskodawcy wypłatę emerytury, a zatem tylko ta kwestia mogła być przedmiotem rozpoznania. Wobec tego żądanie wnioskodawcy dotyczące wypłaty odsetek, jako nowe żądanie dotychczas nierozpoznane przez organ rentowy, w świetle art. 477¹⁰ § 2 kpc podlegało przekazaniu organowi rentowemu celem rozpoznania. Z tego względu Sąd Apelacyjny w punkcie II sentencji wyroku wnioski o wypłatę odsetek przekazał organowi rentowemu.

Odnosnie żądania dotyczącego odszkodowania od Skarbu Państwa z tytułu utraconego wynagrodzenia za pracę, to wobec cofnięcia apelacji w tym zakresie przez wnioskodawcę, Sąd Apelacyjny w punkcie III wyroku na podstawie art. 469 kpc w związku z art. 391 § 2 kpc dalej idące postępowanie apelacyjne umorzył.

R.S.